Lunettenbaan 51-53
3524 GA Utrecht
030-2334131
www.necker.nl

Gespreksverslag

Interview Uitgeest over bestuurlijke toekomst Heiloo

Van: Evert Wolters | Necker
Aan: Sebastiaan Nieuwland (burgemeester), Martine Enthoven (gemeentesecretaris) | Gemeente Uitgeest
Mascha ten Bruggencate (burgemeester), Armağan Babaoğlu (gemeentesecretaris), Daisy Vliegenthart (projectleider) | Gemeente Heiloo
Betreft: Geaccordeerd
Datum: 15 september 2025, 12:30-13:30

Introductie

De verkennende gesprekken in opdracht van de gemeenteraad zijn van belang om als Heiloo ook de positie van mogelijke partners in te schatten. Hun positie is immers medebepalend voor de waarschijnlijkheid van de scenario's. Daarom is het nodig dat voor de gemeenteraad navolgbaar wordt hoe die andere gemeenten erin zitten. Dit helpt bij het kiezen voor een kansrijk scenario.

De varianten die Heiloo onderzoekt zijn de volgende:

- bestuurlijke fusie met de vier BUCH-gemeenten
- bestuurlijke fusie met drie van de vier BUCH-gemeenten: Uitgeest, Castricum en Heiloo EN Bergen, Castricum en Heiloo
- bestuurlijke fusie met twee van de vier BUCH-gemeenten; Bergen-Heiloo EN Castricum-Heiloo
- voortzetting samenwerking binnen de BUCH-organisatie (met evt. uittreden van Uitgeest)
- volledig zelfstandig doorgaan als gemeente Heiloo

Op 15 september 2025 is met Uitgeest een bestuurlijk gesprek gevoerd aan de hand van de volgende vragen uit het onderzoekskader:

1. Hoe kijkt uw gemeente naar de bestuurlijke toekomst van Heiloo? Welke rol ziet uw gemeente hierbij voor uzelf weggelegd?
2. Welke scenario's zijn in uw eigen gemeente wel en niet in onderzoek? Wat is de (voorlopige) positie van uw gemeente?
3. Op welke van de voor Heiloo belangrijke elementen uit het bestuurskrachtonderzoek (te behouden of ontwikkelen kwaliteiten) wil en kan uw gemeente bijdragen?
4. Welke aandachtspunten voor het vervolgproces wilt u meegeven aan gemeente Heiloo, ook met het oog op mogelijke besluitvorming in 2025?

Ad 1. Bestuurlijke toekomst van Heiloo en de rol van Uitgeest daarin

- De geïnterviewden vinden de bestuurlijke toekomst van Heiloo allereerst een zaak van de gemeenteraad van Heiloo zelf. Dat staat buiten kijf in alles wat zij in dit interview opmerken.
- De inschatting vanuit Uitgeest is dat de positie van Heiloo net zo is als die van Uitgeest, zij het dat Heiloo anders dan Uitgeest niet in verschillende regio's opereert.
- Beide gemeenten hebben veel in gemeenschappelijke regelingen georganiseerd. Daarin is de invloed qua stemverhoudingen beperkt. Dat zal voor Heiloo, bijvoorbeeld in verbanden als Veiligheidsregio Noord-Holland Noord, ook gelden.
- Uitgeest en Heiloo hebben een vergelijkbare plek in de BUCH-samenwerking. De gemeenteraad van Uitgeest heeft een principebesluit genomen dat 'Uitgeest fuseert met één of meer gemeenten'. Dat betekent dat de huidige BUCH-samenwerking niet op dezelfde wijze doorgezet kan worden. Tot het zover is wil Uitgeest de samenwerking op de best mogelijke manier invulling geven.
- Het huidige traject dat Heiloo doorloopt, is naar inschatting vanuit Uitgeest heel logisch. Inschatting is ook dat uit de onderzoeken zal blijken dat voor Heiloo teruggaan naar zelfstandigheid een *nogo* is. Destijds is niet zonder reden de keuze voor de BUCH gemaakt. Daar komt nog bij dat de gemeentelijke opgaven in de afgelopen 8 jaar alleen maar groter zijn geworden.

Ad 2. Scenario's die Uitgeest onderzoekt

- Uitgeest heeft besloten om bestuurlijk te gaan fuseren en ziet na een eerste verkenning drie fusiescenario's als het meest kansrijk en onderzoekt die nu. Het betreft (in alfabetische volgorde, zonder voorkeur):
    - Fusie met Alkmaar
    - Fusie met Castricum en Heiloo
    - Fusie met Heemskerk
- Voor de gemeenteraad van Uitgeest is van belang dat een fusie tot een robuuste gemeente leidt en geen begin is van fusie-op-fusie. Ook wordt het logisch gevonden dat er geografisch directe aansluiting is.
- Een fusie van alleen Heiloo en Uitgeest past daar niet in. Dat zou vanwege de omvang van beide gemeenten tot te weinig robuustheid leiden. Bovendien is er ook geografisch geen directe aansluiting. Vanwege de samenwerking die er in BUCH-verband al is, evenals de gewenste omvang en geografie, onderzoekt Uitgeest daarom de optie Uitgeest-Castricum-Heiloo.
- Bergen heeft begin 2025 duidelijk zelf uitgesproken nu niet naar fusie te streven. Het is niet uitgesloten dat dit verandert als andere gemeenten hun positie bepalen.
- Vanuit Uitgeest worden overeenkomsten gezien tussen de bevolkingen van beide gemeenten. Heiloo is een welvarend dorp en dat is in Uitgeest ook het geval. Ook zijn er overeenkomsten in arbeidsethos, praktische instelling en in de samenstelling van

nieuwere wijken (met veel forensen). De oriëntatie op grotere omliggende steden is wel verschillend. Die is in Uitgeest gericht op Haarlem en Alkmaar, waar Heiloo vooral op Alkmaar gericht lijkt.

Ad 3. Bijdrage Uitgeest aan kwaliteiten Heiloo

- Er zijn veel overeenkomsten in de kwaliteiten van Uitgeest en Heiloo, bijvoorbeeld in het dorpse karakter en de activiteit van de vele vrijwilligers. De manier waarop je werkt aan het behouden van een zwembad, sportclubs en een bibliotheek/leeslokaal. Dat zijn onderdelen om elkaar te versterken. Ook beleidsmatig zijn er veel overeenkomsten door de al bestaande ambtelijke fusie, namelijk de BUCH. Als je het nog meer samen gaat doen, kun je versterken.
- Het verschil dat er is, zit niet zozeer in wat je doet, maar in hoe je het doet, de mensen en hun persoonlijke stijl in bestuur en gemeenteraad. Tegelijk zit ook daarin wel een overeenkomst: in de gematigdheid in de omgang, die past bij het dorpse karakter van beide gemeenten.
- Een fusievariant waarin Heiloo, Castricum en Uitgeest samen een nieuwe gemeente vormen met 7 kernen zou die dorpse kwaliteit in alle dorpen kunnen versterken. Het zou een kans bieden om de kernen te laten opleven. Maar het is nadrukkelijk niet zo dat de raad van Uitgeest zich al heeft uitgesproken voor een variant. Alle drie door Uitgeest onderzochte varianten hebben hun voors en tegens. De geschetste variant met 7 kernen roept bijvoorbeeld de vraag op hoe je de verbinding van het bestuur met de kernen goed organiseert.
- De geschetste fusievariant biedt efficiency van één bestuur. Dit kan leiden tot een andere invulling van de organisatie met meer prioritering en focus.
- Ook de regionale positie is iets waarop een grote gemeente een sterkere positie in kan nemen. Dit biedt gelegenheid om regionaal één verhaal te brengen met bovendien ook een grotere formele invloed. De regionale oriëntatie van deze variant zal zich richten op regio Alkmaar, maar voor bepaalde dossiers kan het slim zijn om goed met de verbanden van IJmond en MRA te blijven schakelen.

Ad 4. Aandachtspunten vervolgproces

- Het traject in Uitgeest is erop gericht om nog dit jaar tot besluitvorming te komen. In de trajecten die nu in de verschillende gemeenten lopen is het van belang om elkaar als besturen goed op de hoogte te houden. Iedereen heeft daarin een belangrijke rol.
- Het helpt het gesprek om voorkeuren te laten zien en richting het eind van het jaar daarin keuzes te maken De raadsbijeenkomsten zijn daarin ook van belang, omdat de raden daarin goed met elkaar in gesprek kunnen over het wel of niet aanwezig zijn van bestuurlijk draagvlak voor een mogelijke fusievariant.